

Konference O vodě, která se proměnila nejen ve víno

Když mě letos na jaře kamarádka pozvala na konferenci O vodě do vinných sklepů Kutná Hora, obě jsme se tomu zasmály. To se budeme učit proměňovat vodu ve víno? Nakonec jsme se všichni naučili mnohem víc.

Konference se konala ve vinných sklepích v Kutné Hoře, v klášteře svatě Voršily. Zachovalý původní interiér zdobily květiny, všude přítomné byly karafy s vodou a vínem. Kdo by si myslel, že se o vodě hovořilo především jako o fyzikální veličině, velice by se mýlil. Voda se stala součástí nás všech coby živé, který má duši, paměť a imaginaci.

Radomil Hradil, spoluzakladatel domova pro mentálně postižené Camphill, vyprávěl o svých zkušenostech s putováním podél toků. Vybere si řeku sobě milou a vydá se od pramene až po ústí do další

řeky nebo moře. Naladí se na ni a vnímá ji svými pocity, dokáže zaznamenat, jak se mění energie vody, když protéká městem a přírodou. O řece Rokytce, která pramení na Říčansku a v pražské Libni se vlévá do Vltavy, dokonce napsal knihu. Když je mu v nějakém úseku cesty dobře, zabydlí se tam. Podle jeho slov klidně i na pár let.

Zaujal mě i příspěvek ředitele Českého hydrometeorologického ústavu v Brně

Voda je krev Země.

Jaroslava Rožnovského. Zaměřil se na hledání odpovědi, proč nás v posledních letech trápí nedostatek vody, studny vysychají a v mnoha regionech i celých vesnicích loni v létě voda nebyla a musely ji dovážet cisterny. Podle jeho slov je voda esencí klimatu, které prochází v současné době krizí. Jedním z důvodů této krize

Ve vodě jsou zřící síly srdce.

je fakt, že lidé chtějí diktovat přírodě, narovnávají toky řek, dělají přehradu, pole vodu nevsakují, protože půda je kvůli chemickému hnojení často mrtvá. Pomoci tomu může jedině zdravý selský rozum, napojení na přírodu a její cykly i nepoužití chemie v zemědělství.

LÉČIVÁ A MAGICKÁ

S úžasem jsem vyslechla příspěvek anglického milovníka vody Andyho Jonese, který se snaží, aby příznivé postoj k vodě měly už malé děti. Projektuje různá

vodní díla ve školkách, školách i pro lidi zdravotně postižené. Představil i takzvané flowformy, vodní kaskády sestavené z nádob různých tvarů a velikostí. Umožňují přirozené proudění vody s cílem zvýšit její kapacitu a podporovat v ní život. Flowformové instalace můžou u přírodních bazénů pomáhat okysličování a filtraci vody a zároveň psychickému uvolnění

Pohyb vody představuje citlivý chaos, v němž se objevuje podivuhodný řád.

a relaxaci. O takové léčivé kaskádě uvažuji i na své zahradě.

Odpoledne jsme si v zahradách kláštera prohlédli výstavu fotografií Jaroslava Jonáše, která dokumentovala horní tok řeky Vltavy zvaný Čertovy proudy. Bohužel hrozí, že se tyto magické přírodní scenerie stanou obětí plánovaného projektu olympijské Lipno, což by byla obrovská škoda. Takže jsme za zachování tohoto krásného koutu země podepsali petici.

A nejzajímavější informace? Voda ze studánky se pije rovnou ústy. Hned druhý den jsem to šla vyzkoušet. Snadné to opravdu není.

Sto tisíc litrů vína s láskou k půdě

Zatímco během konference O vodě hrál Lukáš Rudolfský, ředitel Vinařství Kutná Hora, ve společenském obleku na klavír, při odpolední exkurzi do polí a vinic se zavrtil do kompostu, aby prověřil jeho kvalitu. Zeptali jsme se ho, proč ho oslovilo biodynamické zemědělství a jakou hodnotu lidem přináší.

Proč jste, ač vinař, zorganizoval konferenci O vodě?

Chci se setkat s dalšími podobně smýšlejícími lidmi a pomoci tam, kde je to potřebné, i když třeba jen silnou myšlenkou. Posílit vědomí, že příroda kolem nás není jen hmotný svět, ale ukazuje i mnohem

více věcí, z nichž můžeme čerpat pro vlastní bytí.

Kdy jste se poprvé setkal s biodynamickým zemědělstvím a proč vás oslovilo?

V roce 2005 jsem přečetl knihu Nikolase Jolyho *Víno z nebe na zem* o přirozenos-

ti pěstování révy vinné a celkového přístupu k zemědělství. Od té doby mě myšlenky tohoto přirozeného způsobu hospodaření zajímají a aplikujeme je i na našem statku.

V čem jsou jeho specifika oproti známějšímu biozemědělství?

Z biozemědělství se vychází, ale biodynamické hospodaření je celistvější a přistupuje k půdě i k rostlinám jako k živému organismu.

Za jak dlouho jsou viditelné výsledky v úrodě nebo v kvalitě půdy?

Sedlák, který je spjatý s půdou, ucítí jistě oživení brzy. Ale je to běh na dlouhou trať, učíte se cítit, vnímat, co prostředí

kolem vás potřebuje, poznáváte sám sebe a výsledky se dostaví. Zcela jistě.

Jakou kvalitu přinášejí takhle vypěstované zemědělské produkty konzumentům? Dá se to nějak změřit?

Ano, proběhlo mnoho výzkumů, které potvrdily, že plody práce z biodynamického zemědělství mají nesporný pozitivní účinek na hmotné lidské tělo i nehmotného ducha.

Kolik půdy tímto způsobem obhospodařujete? Všimla jsem si, že to nejsou jenom vinice.

Z principů biodynamického zemědělství vyplývá, že statek by měl být celistvý, minimálně závislý na cizích vlivech, proto se staráme o zeleninu, ornou půdu, kde pěstujeme základní obiloviny, máme sady, louky, pastviny, celkem devadesát tři hektarů. Chceme mít co nejvíce produktů „z vlastního“.

Ovce a slepice také zapadají do systému biodynamiky. Jak?

Ovce dávají maso, vlnu a několik tun dobré hmoty pro tvorbu kompostu, který je v našem statku nezbytný. Slepice dávají vajíčka a slepičince pomůžou společně s bylinkami v tvorbě speciálního fermentovaného prostředku na podporu růstu rostlin.

Asi se v oboru vzájemně znáte, v minulém čísle REGENERACE jsme představili statek Camphill. Sdílette spolu zkušenosti? Kolik je asi v současné době u nás biodynamických statků? Dá se říci, jaké to je procento zemědělské produkce?

Statek Camphill považuji za průkopníka tohoto směru zemědělství. V České republice je nás, biodynamicky hospodařících sedláků, velice málo, ale pravidelně se scházíme, kontrolujeme si navzájem statky, pomáháme si, sdílíme zkušenosti, zkrátka jsme neustále v živém pohybu a snažíme se myšlenky přirozeného zemědělství sdílet s okolím, ukazovat, že se dá hospodařit i jinak, komplexněji. Produkce z biodynamického zemědělství je u nás zanedbatelná a netvoří ani 0,01 procenta. V našem vinařství takhle vyprodukuje zhruba sto tisíc litrů vína ročně.

Máte informace ze zahraničí? Má tam podobná forma zemědělství delší tradici než u nás?

Lukáš Rudolfský.

Tento způsob hospodaření je v zahraničí známější, rozšířenější a také velmi ceněný. Mnoho biodynamických statků je v Německu, Rakousku, Francii, Švýcarsku a produkce je vyšší než u nás.

Můžete stručně shrnout principy biodynamického zemědělství?

Na statek se pohlíží jako na ucelený systém, organismus nezávislý na cizích vlivech, má maximální soběstačnost hospodářství, které užívá své zaměstnance a přebytky prodá do okolí. Používají se speciální homeopatické preparáty, které oživují půdu a rostliny nebo můžou pomoci při omezení škůdců, například spálené mandelinky bramborové,

kterými se posype pole a mandelinka se tam pak nevyskytuje v takové míře. Dále používáme bylinky k postřikům, náš statek pravidelně ošetřujeme například přesličkovým, kopřivovým či šalvějovým extraktem. Mezi další principy patří i provádění prací podle měsíčních fází, v zemědělství existuje speciální výsevni kalendář od německé propagátorky biodynamiky Marie Thun, který je dobrým rádcem každého hospodáře.

Některé postupy, se kterými jste nás na exkurzi seznámil, mi přišly až šaman-ské. Můžete nějak popsat?

Kromě přípravku na eliminaci mandelinky zmíním třeba křemenáček, což je rozdrčený křemen, který se aplikuje na rostlinu při dozrávání a pomáhá ji ochránit před plísněmi. Dále používáme kompostové preparáty, které obohacují kompost a mikro prvky, například železo a vápník. Německý lékař Samuel Hahnemann popsal homeopatii pro lidi, tak proč by nefungovala u rostlin? Žádné čarování, pouze přirozenost – to je podle mě biodynamické hospodaření.

Jaké je vaše motto?

Snažím se poznávat svou cestu, abych si uvědomil, proč tady jsem.

Renáta Kiara VARGOVÁ